

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН
Кафедра міжнародної політики**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету міжнародних
економічних відносин

проф.Палінчак М.М.

«   »   2025р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕОРІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН**

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
Спеціальність	С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)
Спеціалізація	С1.02 Міжнародні економічні відносини
Освітня програма	Міжнародні економічні відносини
Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова навчання	українська

Ужгород – 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія міжнародних відносин» для здобувачів вищої освіти галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини спеціальності С1.02 Міжнародні економічні відносини освітньої програми «Міжнародні економічні відносини»

Розробник: Панов А. В., к.і.н., професор, завідувач кафедри міжнародної політики.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри міжнародної політики

Протокол № 6 від «6» серпня 2025 року

Завідувач кафедри Панов А.В.

Схвалено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин

протокол № 6 від «10» серпня 2025 року

Голова науково-методичної комісії Erfan E. J.

© _____, 20__ р.

©ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 20__ р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин - 90 год.	1	1
Кількість модулів – 1	Семестр:	
<i>Тижневих годин</i> для денної форми навчання: Аудиторних – 4 год. Самостійної роботи студента –5 год.	2	2
	Лекції	
	24	8
	Практичні:	
	20	4
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: тестування	Самостійна робота:	
	46	78

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Теорія міжнародних відносин» є формування у студентів розуміння основних теоретичних підходів та концепцій, що пояснюють природу, структуру та динаміку міжнародних відносин. Курс спрямований на розвиток у студентів аналітичних навичок для оцінки міжнародних процесів і явищ, розуміння ролі силової та дипломатичної політики, економічної взаємодії, глобалізації, конфліктів і співпраці на міжнародній арені.

Відповідно до освітньої програми, вивчення навчальної дисципліни «Теорія міжнародних відносин», сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких **компетентностей**:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері міжнародних відносин у цілому та міжнародних економічних, зокрема, а також у процесі навчання, що передбачає застосування новітніх теорій та методів при здійсненні комплексних світогосподарських зв'язків, досліджень характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Фахові (спеціальні) компетентності:

СК3. Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку.

СК9. Здатність до діагностики стану досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

СК10. Здатність обґрунтовувати доцільність застосування правових, економічних та дипломатичних методів (засобів) вирішення конфліктних ситуацій на міжнародному рівні.

СК13. Здатність проводити оцінку та аналіз безпекової компоненти у міжнародних економічних відносинах.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Теорія міжнародних відносин» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

OK12 Вступ до спеціальності МЕВ.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Міжнародні економічні відносини», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути зрозумілим для представників інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності, толерантності та поваги до них.	ПРН5
Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку.	ПРН10
Демонструвати знання про стан досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.	ПРН16
Визначати причини, типи та характер міжнародних конфліктів і суперечок, обґрунтовувати і застосовувати економічні, юридичні та дипломатичні методи і засоби їх вирішення на міжнародному рівні, відстоюючи національні інтереси України.	ПРН17
Відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.	ПРН20

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Теорія міжнародних відносин»:

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
--------------------------------------	-----------------

Здатність до критичного аналізу власної діяльності в контексті міжнародних відносин, ефективно взаємодіяти з представниками різних культур і професійних груп, дотримуючись принципів мультикультурності, толерантності та поваги до різноманітності.	ПРН5
Вміння визначати основних акторів міжнародної політики (держави, міжнародні організації, транснаціональні корпорації) та аналізувати їхні політичні й економічні моделі функціонування на глобальній арені.	ПРН10
Розуміння основних теоретичних підходів у міжнародних відносинах і здатність інтегрувати їх із знаннями з політичних, юридичних, економічних та природничих наук для комплексного аналізу міжнародних процесів.	ПРН16
Здатність розрізняти типи міжнародних конфліктів (політичні, економічні, ідеологічні тощо) та визначати їхні причини, а також розробляти стратегії для їх вирішення, застосовуючи дипломатичні, економічні та юридичні методи.	ПРН17
Вміння розрізняти типи міжнародних конфліктів, що враховують національні інтереси України, зокрема в аспектах міжнародної безпеки та співпраці на дипломатичному рівні.	ПРН20

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- іспит;
- тести;
- презентації результатів виконаних завдань.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усне опитування, тестування; підготовка проектів на запропоновані теми.

Форма модульного контролю: тестування.

Форма підсумкового семестрового контролю: залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота										Модульна контрольна робота	Сума
1 модуль (45)											
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T11	45	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

ОЦІНЮВАННЯ ОКРЕМИХ ВИДІВ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ З ДИСЦИПЛІНИ

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття у формі усного опитування тести та усне опитування	11	50
Підготовка реферату або презентації Microsoft PowerPoint	1	5
Модульна контрольна робота	1	45
Разом		100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ МОДУЛЬНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ.

На модульну контрольну роботу виноситься 45 тестових завдань, кожне з яких оцінюється в один бал. Загальна сума за модульну контрольну роботу – 45 балів. Тести стандартизовані (4-6 варіантів відповіді, з яких одна – правильна). Модульна контрольна робота проводиться у системі електронного навчання Moodle.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПІДСУМКОВОГО СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі усного іспиту. Результати екзамену оцінюються за 100-бальною шкалою, диференційованою шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалою ЄКТС. Екзамен складають здобувачі освіти, яких не влаштовує позитивна оцінка, виставлена викладачем за результатами модульних контролів, а також ті, хто отримав оцінку в межах від 35 до 59 балів. Якщо підсумкова модульна оцінка становить не менше 60 балів, то за згодою здобувача вона може бути зарахована як підсумкова семестрова оцінка з навчальної дисципліни. З метою підвищення рейтингової оцінки здобувач вищої освіти, за бажанням, може скласти екзамен або залік з дисципліни під час сесії, результат якого визнається остаточним. До семестрового контролю з дисципліни у формі екзамену здобувач освіти допускається у разі, коли його підсумкова модульна оцінка становить не менше 35 балів (за 100-бальною шкалою). Здобувач освіти не допускається до контролю, якщо його підсумкова модульна оцінка становить менше 35 балів або у випадку, коли в установлені графіком освітнього процесу терміни він не підтвердив опанування на мінімальному рівні очікуваних результатів навчання, оцінювання яких, згідно із робочою програмою навчальної дисципліни, має відбутися впродовж семестру.

Якщо здобувач освіти не з'явився на екзамен у визначений час, то у відомості обліку успішності викладач записує його підсумкову модульну оцінку при умові, що вона не менша 60 балів, або «не з'явився», якщо ця оцінка становить менше 60 балів. Здобувачі освіти, підсумкова модульна оцінка яких становить від 35 до 59 балів або, які за результатами модульних контролів не допущені до їх складання, не з'явилися на екзамен без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

Критерії оцінювання підсумкового контролю за дисципліною «Теорія міжнародних відносин»

Сума балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Критерії оцінювання здобутих знань
90-100	відмінно	А	Студент на високому рівні володіє теоретичними знаннями з теорії міжнародних відносин, розуміє основи ключових теоретичних шкіл (реалізм, лібералізм, конструктивізм тощо), вміє пояснювати принципи та методи аналізу міжнародних процесів і ефективно застосовує їх на практиці. Студент демонструє глибоке розуміння суб'єктів міжнародних відносин, міжнародних організацій, геополітичних і економічних моделей розвитку держав, а також здатний чітко і логічно пояснити причини міжнародних конфліктів та шляхи їхнього вирішення. Здатний аналізувати та відстоювати національні інтереси України у глобальному контексті, враховуючи безпекові аспекти.
82-89	добре	В	Студент добре володіє теоретичними знаннями з теорії міжнародних відносин, розуміє основні теоретичні підходи і пояснює принципи аналізу міжнародних процесів. Вміє застосовувати ці знання на практиці, аналізуючи суб'єктів міжнародних відносин, але може допускати незначні неточності у формулюваннях або оцінках окремих аспектів. Студент здатний пояснити причини міжнародних конфліктів і запропонувати засоби їхнього вирішення, демонструючи загальне розуміння безпекових викликів.
74-81	добре	С	Студент засвоїв теоретичні основи міжнародних відносин і володіє знаннями про основні концепції та підходи. Розуміє ключові інструменти аналізу міжнародних процесів, але допускає несуттєві помилки у формулюваннях, характеристиках теорій або визначеннях окремих аспектів. Знання дозволяють студенту пояснити причини конфліктів і стратегії їх вирішення, але з деякими недоліками у точності або глибині аналізу.
64-73	задовільно	D	Студент має базові знання з теорії

			міжнародних відносин, але допускає помилки у поясненні теорій та принципів міжнародних відносин. Неправильно характеризує складові міжнародних конфліктів або їх вирішення. Виявляє прогалини в розумінні функцій суб'єктів міжнародної політики, що обмежує можливість отримання оцінки "добре".
60-63	задовільно	Е	Студент у загальних рисах володіє програмним матеріалом, однак допускає значні помилки у визначеннях, теоретичних підходах і в аналізі міжнародних процесів. Недостатньо чітко розуміє взаємодію суб'єктів міжнародних відносин та специфіку їхньої діяльності на світовій арені.
35-59	не задовільно з можливістю повторного складання	FX	Студент володіє лише фрагментарними знаннями з теорії міжнародних відносин, що є недостатніми для позитивної оцінки. Він не може належним чином пояснити основні теорії або аналізувати міжнародні процеси.
0-34	не задовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F	Студент не засвоїв програмний матеріал і не демонструє базових знань з дисципліни, не може чітко пояснити основи теорій міжнародних відносин або описати міжнародні процеси.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Теорія міжнародних відносин як наука. Міжнародні відносини як суспільно-історичний феномен.

Тема 2. Класична школа в теорії міжнародних відносин. Міжнародні відносини в історії соціально-політичної думки. Етапи становлення теорії міжнародних відносин як науки.

Тема 3. Геополітичні концепції міжнародних відносин. Генезис геополітики. Рівні геополітики. Тенденції розвитку геополітики. Методологічні основи геополітики. Виникнення класичної геополітичної науки.

Тема 4. Сучасні школи і напрямки в теорії міжнародних відносин. «Великі дебати» в теорії міжнародних відносин: неореалізм та неолібералізм. Сучасні теорії міжнародних відносин (біхевіоризм, критицизм, соціологія міжнародних відносин, функціоналізм тощо)

Тема 5. Категоріальний апарат теорії міжнародних відносин. Основні категорії та поняття теорії міжнародних відносин. Дискусії щодо понять «міжнародні відносини», «міждержавні відносини», «міжнародна політика», «світова політика», «зовнішня політика». Міжнародний актор: підходи до визначення та види. Держава та недержавні актори.

Тема 6. Закономірності міжнародних відносин. Загальноісторичні закономірності міжнародних відносин. Повторюваність та випадок у суспільних відносинах загалом та міжнародних відносинах зокрема.

Тема 7. Структурні особливості міжнародних відносин. Поняття і структура міжнародних систем. Учасники міжнародних відносин. Типи учасників міжнародних відносин: держави, міжнародні організації, суспільні групи, фізичні особи.

Тема 8. Міжнародна безпека. Сутність поняття «безпека» та основні теоретичні підходи до її визначення. Міжнародна безпека та її особливості.

Тема 9. Міжнародні конфлікти та шляхи їх урегулювання. Сутність та функції міжнародного конфлікту. Структура конфлікту. Стадії розвитку конфлікту. Позитивні та негативні наслідки конфлікту.

Тема 10. Міжнародне співробітництво. Поняття і типи міжнародного співробітництва. Міждержавне співробітництво з позицій політичного реалізму. Теорія міжнародних режимів

Тема 11. Україна в сучасних міжнародних відносинах. Загальна характеристика сучасної системи міжнародних відносин та її особливості. Основні принципи, завдання та напрями зовнішньої політики України. Україна і міжнародні організації світового і регіонального рівнів.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практ.	лабор.	інд.р	с.р.	
Тема 1. Теорія міжнародних відносин як наука. Міжнародні відносини як суспільно-історичний феномен.	7	2	1	-	-	4
Тема 2. Класична школа в теорії міжнародних відносин. Міжнародні відносини в історії соціально-політичної думки. Етапи становлення теорії міжнародних відносин як науки.	8	2	2	-	-	4
Тема 3. Геополітичні концепції міжнародних відносин. Генезис геополітики. Рівні геополітики.	8	2	2	-	-	4

Тенденції розвитку геополітики. Методологічні основи геополітики. Виникнення класичної геополітичної науки.						
Тема 4. Сучасні школи і напрямки в теорії міжнародних відносин. «Великі дебати» в теорії міжнародних відносин: неореалізм та неолібералізм. Сучасні теорії міжнародних відносин (біхевіоризм, критицизм, соціологія міжнародних відносин, функціоналізм тощо)	8	2	2	-	-	4
Тема 5. Категоріальний апарат теорії міжнародних відносин. Основні категорії та поняття теорії міжнародних відносин. Дискусії щодо понять «міжнародні відносини», «міждержавні відносини», «міжнародна політика», «світова політика», «зовнішня політика». Міжнародний актор: підходи до визначення та види. Держава та недержавні актори.	9	2	2	-	-	5
Тема 6. Закономірності міжнародних відносин. Загальноісторичні закономірності міжнародних відносин. Повторюваність та випадок у суспільних відносинах загалом та міжнародних відносинах зокрема.	8	2	2			4

<p>Тема 7. Структурні особливості міжнародних відносин. Поняття і структура міжнародних систем. Учасники міжнародних відносин. Типи учасників міжнародних відносин: держави, міжнародні організації, суспільні групи, фізичні особи.</p>	8	2	2	-	-	4
<p>Тема 8. Міжнародна безпека. Сутність поняття «безпека» та основні теоретичні підходи до її визначення. Міжнародні безпека та її особливості.</p>	8	2	2	-	-	4
<p>Тема 9. Міжнародні конфлікти та шляхи їх урегулювання. Сутність та функції міжнародного конфлікту. Структура конфлікту. Стадії розвитку конфлікту. Позитивні та негативні наслідки конфлікту.</p>	8	2	2	-	-	4
<p>Тема 10. Міжнародне співробітництво. Поняття і типи міжнародного співробітництва. Міждержавне співробітництво з позицій політичного реалізму. Теорія міжнародних режимів</p>	8	2	2	-	-	4
<p>Тема 11. Україна в сучасних міжнародних відносинах. Загальна характеристика сучасної системи міжнародних відносин та її особливості. Основні принципи, завдання та напрями зовнішньої політики</p>	8	2	1	-	-	5

України. Україна і міжнародні організації світового і регіонального рівнів.						
Модульна контрольна робота	2	2	-	-	-	-
Разом за модуль	90	24	20	-	-	46
Разом за семестр	90	24	20	-	-	46

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: заочна					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практ.	лабор.	інд.р	с.р.
Тема 1. Теорія міжнародних відносин як наука. Міжнародні відносини як суспільно-історичний феномен.	8	2	2			4
Тема 2. Класична школа в теорії міжнародних відносин. Міжнародні відносини в історії соціально-політичної думки. Етапи становлення теорії міжнародних відносин як науки.	8	2	-			6
Тема 3. Геополітичні концепції міжнародних відносин. Генезис геополітики. Рівні геополітики. Тенденції розвитку геополітики. Методологічні основи геополітики. Виникнення класичної геополітичної науки.	8	-	-			8
Тема 4. Сучасні школи і напрями в теорії міжнародних відносин. «Великі дебати» в теорії міжнародних відносин: неореалізм та неолібералізм. Сучасні теорії міжнародних	8	-	-			8

відносин (біхевіоризм, критицизм, соціологія міжнародних відносин, функціоналізм тощо)						
Тема 5. Категоріальний апарат теорії міжнародних відносин. Основні категорії та поняття теорії міжнародних відносин. Дискусії щодо понять «міжнародні відносини», «міждержавні відносини», «міжнародна політика», «світова політика», «зовнішня політика». Міжнародний актор: підходи до визначення та види. Держава та недержавні актори.	8	-	2	-	-	6
Тема 6. Закономірності міжнародних відносин. Загальноісторичні закономірності міжнародних відносин. Повторюваність та випадок у суспільних відносинах загалом та міжнародних відносинах зокрема.	8	2	-	-	-	6
Тема 7. Структурні особливості міжнародних відносин. Поняття і структура міжнародних систем. Учасники міжнародних відносин. Типи учасників міжнародних відносин: держави, міжнародні організації, суспільні групи, фізичні особи.	8	2	-	-	-	6
Тема 8. Міжнародна безпека. Сутність поняття «безпека» та	8	-	-			8

основні теоретичні підходи до її визначення. Міжнародні безпека та її особливості.						
Тема 9. Міжнародні конфлікти та шляхи їх урегулювання. Сутність та функції міжнародного конфлікту. Структура конфлікту. Стадії розвитку конфлікту. Позитивні та негативні наслідки конфлікту.	8	-	-			8
Тема 10. Міжнародне співробітництво. Поняття і типи міжнародного співробітництва. Міждержавне співробітництво з позицій політичного реалізму. Теорія міжнародних режимів	9	-	-			9
Тема 11. Україна в сучасних міжнародних відносинах. Загальна характеристика сучасної системи міжнародних відносин та її особливості. Основні принципи, завдання та напрями зовнішньої політики України. Україна і міжнародні організації світового і регіонального рівнів.	9	-	-			9
Модульна контрольна робота	-	-	-	-	-	-
Разом за модуль	90	8	2	-	-	78
Разом за семестр	90	8	2	-	-	78

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Роль міжнародних відносин у сучасному світі: наука чи мистецтво? Взаємозв'язок між теорією міжнародних відносин та іншими соціальними науками.	1	2
2	Вплив класичної школи на сучасні теорії міжнародних відносин. Основні ідеї та постулати класичних мислителів у сфері міжнародних відносин.	2	-
3	Геополітика: поняття, методи та сучасні застосування. Аналіз основних геополітичних теорій і їх вплив на міжнародну політику.	2	-
4	Порівняльний аналіз неореалізму та неолібералізму в контексті сучасних міжнародних відносин. Вплив біхевіоризму на дослідження міжнародних відносин.	2	-
5	Дискусії щодо понять «міжнародні відносини» та «міждержавні відносини». Роль недержавних акторів у міжнародних відносинах.	2	2
6	Історичні закономірності міжнародних відносин: приклади з сучасної історії. Повторюваність та випадковість у міжнародних конфліктах: теоретичні аспекти.	2	
7	Структура міжнародних систем: теорії та реалії. Роль міжнародних організацій у формуванні глобальної архітектури міжнародних відносин.	2	-
8	Сучасні виклики міжнародній безпеці: аналіз загроз та ризиків. Основні підходи до визначення безпеки в міжнародних відносинах	2	-
9	Стратегії вирішення міжнародних конфліктів: порівняльний аналіз. Позитивні наслідки міжнародних конфліктів: чи можуть вони бути конструктивними?	2	
10	Види міжнародного співробітництва: від економічного до культурного. Теорія міжнародних режимів: концепція та реалії.	2	-
11	Зовнішня політика України: стратегічні напрямки та виклики. Роль України в міжнародних організаціях: потенціал та обмеження.	1	
	Разом:	20	4

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Сучасні методи аналізу міжнародних відносин: які з них найефективніші? Роль етики в теорії міжнародних відносин: чи можливий етичний реалізм?	4	4
2	Внесок М. Вебера в розуміння міжнародних відносин: досягнення та обмеження. Концепції влади в класичній теорії міжнародних відносин: вплив на сучасну політику.	4	6
3	Вплив геополітичних факторів на енергетичну політику Європи.	4	8
4	Порівняння конструктивізму та постколоніалізму в сучасних міжнародних відносинах. Роль соціальних медіа у формуванні міжнародних відносин: нові підходи та виклики.	4	8
5	Визначення та аналіз поняття «глобалізація» в контексті міжнародних відносин. Роль міжнародних акторів у розвитку прав людини: держава vs. недержавні організації.	5	6
6	Вивчення повторюваності конфліктів у міжнародних відносинах: теоретичний та практичний аналіз. Значення культурних факторів у формуванні міжнародних відносин.	4	6
7	Аналіз системи колективної безпеки: досвід ООН та НАТО. Вплив глобалізації на структуру міжнародних відносин.	4	6
8	Нові загрози міжнародній безпеці: кібербезпека та тероризм. Роль регіональних організацій у забезпеченні міжнародної безпеки.	4	8
9	Дослідження конфлікту в Україні: причини та міжнародні наслідки. Використання медіації у врегулюванні міжнародних конфліктів: успішні приклади.	4	8
10	Вплив міжнародних угод на екологічну політику: приклад Паризької угоди. Міжнародне співробітництво в боротьбі з пандемією: виклики та досягнення.	4	9
11	Роль України в системі європейської безпеки:	5	9

	історичний контекст та сучасні виклики. Вплив зовнішньої політики України на її внутрішній розвиток: взаємозв'язки та протиріччя.		
	Разом:	46	78

6.5. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Студенту (підготовка реферату або презентації Microsoft PowerPoint(за вибором студента))

1. «Канонічні» парадигми в теорії міжнародних відносин.
2. Реалістична традиція у теорії міжнародних відносин.
3. Німецька школа геополітики: загальна характеристика.
4. Англосаксонська школа геополітики: загальна характеристика.
5. Ліберальна традиція у теорії міжнародних відносин.
6. Марксистська традиція у теорії міжнародних відносин.
7. Внесок модерністів у міжнародно-політичну науку.
8. Проблема «великих дискусій» в теорії міжнародних відносин.
9. Постпозитивізм в теорії міжнародних відносин.
10. Французька школа міжнародно-політичної теорії.
11. Американська школа міжнародно-політичної теорії.
12. Німецька школа міжнародно-політичної теорії.
13. Вітчизняна школа міжнародно-політичної теорії.
14. Проблема методу у теорії міжнародних відносин.
15. Контент-аналіз як методика дослідження міжнародних відносин.
16. Івент-аналіз як методика дослідження міжнародних відносин.
17. Методи аналізу ситуації в міжнародних відносинах.
18. Прогностичні методи дослідження міжнародних відносин.
19. Системний підхід до аналізу міжнародних відносин.
20. Цивілізаційний підхід до вивчення міжнародних відносин.
21. Поняття інтеграції у міжнародно-політичній науці.
22. Стилї ведення міжнародних переговорів.
23. Поняття безпеки у міжнародно-політичній науці.
24. Поняття глобалізації у міжнародно-політичній теорії.
25. Співвідношення права і моралі у міжнародних відносинах.
26. З.Бжезинський / Г.Кісінджер / Р.Арон / Ф.Фукуяма / С.Хантингтон про природу сучасних міжнародних відносин (на прикладі рекомендованих праць).
27. Основні риси сучасної системи міжнародних відносин (кін. ХХ – поч. ХХІ ст.).
28. Прояви процесу глобалізації у різних сферах життєдіяльності суспільства (економіка, політика, безпека, культура, тощо).
29. Система міжнародної безпеки в епоху глобалізації.
30. Забезпечення національної безпеки України в умовах входження України до європейського та євроатлантичного просторів

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби навчання – проектор, ноутбук, мультимедійна дошка.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Глобальні проблеми міжнародних відносин та світової політики: безпековий вимір : підруч. ; за заг. ред. д-ра політ. наук, проф. І. В. Алексеєнко / І. В. Алексеєнко, А. І. Курас, А. Х. Маргулов. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2021. 164 с.
2. Єремєєва І. А. Теорії цивілізацій та міжнародні конфлікти : підруч. / І. А. Єремєєва. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2021. 144 с.
3. Кондратенко О. Ю. Зовнішня політика України 1991–2021 рр.. Політичний процес у незалежній Україні: підсумки і проблеми. Київ : Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2021. С.81-138. URL: https://ipiend.gov.ua/wpcontent/uploads/2020/11/politychnyi_protse_u_nezalezni_ukraini.pdf
4. Міжнародні відносини та зовнішня політика України : підручник / [Ю. В. Пунда, І. П. Козинець, В. С. Клименко та ін.]. – К. : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2020. – 328 с. 7. Міжнародні відносини та світова політика : навчальний посібник / О. М. Кузь, Д. С. Коротков, Д. Ю. Михайличенко, О. В. Бровко ; за заг. ред. д-ра філос. наук, професора О. М. Кузя. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. – 201 с.
5. Суб'єктність України в сучасному світі: оцінки, стратегії, прогнози. Аналітична доповідь. / за ред. О.М. Майбороди. Київ: Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2020. 88 с. URL: https://ipiend.gov.ua/wp_content/uploads/2020/11/subiektnist_ukrainy.pdf
6. Україна у світовій політиці: конспект лекцій / укладачі: С. М. Король, М. С. Назаров, В. О. Дементов. – Суми: Сумський державний університет, 2018. – 140 с. URL: <https://core.ac.uk/reader/231761430>

ДОПОМІЖНА ЛІТЕРАТУРА

1. Грубінко А.В. Європейський Союз після Brexit: продовження історії Моногр. / А.В. Грубінко, А.Ю. Мартинов. Тернопіль: Осадца Ю.В., 2021. 258 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/42066/1/%D0%93%D1%80%D1%83%D0%B1%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%BE%2C%20%D0%9C%D0%B0%D1%80%D1%82%>

D0%B8%D0%BD

%D0%BE%D0%B2%20%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1
%80%D0%B0%D1 %84%D1%96%D1%8F.pdf

2. Державна політика забезпечення національної безпеки України: основні напрямки та особливості здійснення. : монографія / Криштанович М.Ф., Пушак Я.Я., Флейчук М.І., Франчук В.І. – Львів : Сполом, 2020. – 418 с. : рис., табл. – Бібліогр. . в кінці розд.
http://nbuviar.gov.ua/images/nak_mon_partneriv/Dergavna_polituka_zabezpechenya_nacionalnoi_b_ezpeku_Ukrainu.pdf
3. . Загурська-Антонюк В. Ф. Міжнародна безпека у контексті глобалізації сучасного світу Інвестиції: практика та досвід. 2020 № 13—14. С. 103-109. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/13-14_2020/18.pdf
4. Шевченко О. Держави та міждержавні утворення як актори врегулювання глобальних кліматичних змін. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Міжнародні відносини. 2019. №1(49). С.18-23.
5. Шаров О. М. Економічна дипломатія: основи, проблеми та перспективи : монографія / О. М. Шаров ; Національний інститут стратегічних досліджень. – Київ : НІСД, 2019. – 560 с. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2019-12/sharov_monografiya_ekonom_dyplomatiya_print_new.pdf

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

1. Електронний архів-репозитарій УжНУ. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua>
2. JSTORE. Цифрова бібліотека наукових журналів URL:<https://www.jstor.org/>
3. Сайт міністерства закордонних справ України. URL: <https://mfa.gov.ua/en>
4. The Claremont Colleges Library. URL: <https://libguides.libraries.claremont.edu/c.php?g=705432&p=5009627>
5. Research Gate. Науковий портал. URL: <https://www.researchgate.net/search/publication?q=theory+of+international+relations>

